

Fővárosi Ítéltábla
16.Gf.40.090/2022/10-II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Lajos Sándor ügyvéd (1093 Budapest, Boráros tér 3. III/9.) által képviselt felperesnek a
Ügyvédi Iroda (_____ ügyvéd és _____ ügyvéd) által képviselt MKB Bank
Nyrt. (1056 Budapest, Váci u. 38.) I. rendű, és a személyesen eljáró (_____)
) II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult
perében a Budapest Környéki Törvényszék 2021. október 27. napján kelt 4.P.20.408/2019/63.
számú közbenső ítélete ellen az I. rendű alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán –
nyilvános fellebbezési tárgyaláson – meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek
_____ forint + áfa összegű másodfokú perköltséget a felperes jogi képviselőjének az
_____ Zrt.-nél vezetett _____ számú számlájára
utalással.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint felperes mint adós, II. rendű alperes mint adóstárs és az I. rendű alperes mint hitelező között életbiztosítással kombinált lakásvásárlási kölcsönszerződés jött létre 2007. június 20-án szerződésszámon. A szerződés szerint a bank a felperesnek lakóingatlan vásárlására 34.433 CHF összegű kölcsönt nyújtott, forintban folyósítva, maximum 4.800.000 forintban meghatározva a kölcsönösszeget.
- [2] A szerződés IV/2. pontja szerint a kölcsön futamideje alatt az adós a teljes kölcsönösszeg után köteles ügyleti kamatot fizetni, az minden hónap 10. napján esedékes. Adós a tőke- és ügyleti kamat összegét CHF-ben köteles megfizetni. A IV/3. pont szerint a kölcsön futamideje alatt az ügyleti kamat megfizetése, valamint annuitásra váltást követően a törlesztőrészlet megfizetése oly módon történik, hogy az esedékesség időpontjában az esedékes kamat vagy törlesztőrészlet összegével a bank megterheli az adós banknál vezetett deviza bankszámláját. Az adós kötelezettséget vállalt arra, hogy az aktuális ügyleti kamat és törlesztőrészlet

teljesítéséhez szükséges fedezet az esedékességkor deviza bankszámláján rendelkezésre áll. Az adós köteles viselni a törlesztőrészek megfizetéséhez szükséges devizaátváltásból eredő valamennyi árfolyamkockázatot. A IV/4. pont szerint amennyiben az esedékesség napján az ügyleti kamat vagy a törlesztőrészlet teljesítéséhez szükséges fedezet az esedékesség időpontjában nem áll rendelkezésre, a bank jogosult az aktuális ügyleti kamat, törlesztőrészlet és a késedelmi kamat összegével az adós banknál vezetett bármely számláját megterhelni. Ebben az esetben az aktuális ügyleti kamat, törlesztőrészlet és késedelmi kamat összegének meghatározása a terhelés napján érvényes bank számlakonverziós eladási árfolyamán történik. Ezzel összefüggésben esetlegesen felmerülő árfolyamkockázatot az adós köteles viselni. A V/2.5. pont szerint, ha a svájci frank forinthez viszonyított árfolyamának változása olyan mértékű, hogy a bank számára az életbiztosítási szerződés már nem nyújt elegendő biztosítékot, úgy a bank jogosult a biztosíték kiegészítését kérni. Az adós pedig köteles a bank írásbeli felhívására haladéktalanul a biztosítékokat kiegészíteni, a biztosítási összeget megemelni oly módon, hogy az legalább elérje a banki értesítés időpontjában fennálló és a bank írásbeli felhívásában megjelölt tőketartozást, a bank által közölt árfolyamváltozás mértékének megfelelően. Az ezzel kapcsolatos valamennyi költséget az adós viseli. Az adós a kölcsönszerződés aláírásával meghatalmazza a bankot, hogy amennyiben a svájci frankhoz viszonyított árfolyamának változása olyan mértékű, hogy a bank számára az életbiztosítási szerződés már nem nyújt elegendő biztosítékot, a bank az adós helyett, nevében és képviselőként a biztosítónál a biztosítási összeg megemelését kezdeményezze, jognyilatkozatokat tegyen, továbbá minden olyan cselekményt elvégezzen, amely a biztosítási összeg megemelése érdekében szükséges. A szerződés XII/5. pontja szerint az adós kijelenti, hogy a szerződésben hivatkozott, az árfolyamváltozásból eredő kockázatokat megértette és viseli azokat. Kijelentik továbbá, hogy a bankkal szemben igényt nem érvényesít az árfolyamkockázatból eredően, a kölcsön folyósítását mindezek ismeretében igénylik.

- [3] Felperes mint adós, II. rendű alperes mint adóstárs és az I. rendű alperes mint hitelező 2008. április 1. napján ingatlan-felújítási kölcsönszerződést kötöttek _____ számon, a bank 9.858 CHF-nek megfelelő 1.500.000 forint kölcsönt nyújtott. A IV/2., IV/3. pont a korábbi szerződéssel lényegében azonos feltételeket tartalmazott. A szerződés V. pontja a korábbi szerződéshez, annak V. pontjához hasonlóan szabályozta a biztosítékokat, illetve az árfolyamváltozás mértékének megfelelően a biztosítékok kiegészítésének kötelezettségét és az adós kötelezettségvállalását az árfolyamkockázat viselésére.
- [4] A felperes, illetve II. rendű alperes 2007. február 20-án „Nyilatkozat deviza alapú hitelekhez” című iratot írt alá, mely szerint a kölcsönt forintban kell igényelni, a folyósítása is forintban történik, de a kölcsönt a bank CHF devizában tartja nyilván. A nyilvántartott devizakölcsön összege a folyósítás napján érvényes, a Budapest Bank érvényes hirdetményében közölt számlakonverziós vételi árfolyamon kerül kiszámításra, az esedékes törlesztőrészeket az igényléskor megjelölt CHF devizában köteles az ügyfél megfizetni. A törlesztési számla az igénylésnek megfelelő devizaszámla, amelyet legkésőbb a szerződéskötésre kell megnyitnia az ügyfélnek. Amennyiben az esedékesség napján a törlesztőrészlet teljesítéséhez szükséges fedezet az esedékesség időpontjában nem áll a törlesztő számlán rendelkezésre, a bank jogosult az aktuális törlesztőrészlet és a késedelmi kamat összegével az ügyfél banknál vezetett bármely számláját megterhelni. Ebben az esetben az ennek kapcsán esetleg felmerülő árfolyamkockázatot szintén az ügyfél viseli és a bank az általa az esedékesség napján a Budapest Bank hirdetményében közölt számlakonverziós eladási árfolyamon átszámított CHF

összeget számol el az esedékessé vált kötelezettség teljesítésére. Ez azt jelenti, hogy mivel az adott deviza árfolyama időről időre változhat, nem lehet pontosan tudni előre, hogy az egyes devizában azonos összegű törlesztőrészek megfizetéséhez mennyi forint vagy egyéb devizaösszeget kell majd az igénylőnek a bankszámlán biztosítania a törlesztőrészek teljesítéséhez. Az egyes törlesztések összegének meghatározása úgy történik, hogy az esedékesség napján érvényes számlakonverziós eladási árfolyammal a bank kiszámolja az esedékes devizatörlesztés forint vagy egyéb deviza ellenértékét és ezt az összeget vonja le az ügyfél folyószámlájáról forintban, vagy egyéb devizában. Ebből adódóan a törlesztőrészek megfizetésével kapcsolatos, a devizaátváltásból eredő esetleges árfolyamkockázatot – ami a forintban vagy devizában számolt törlesztések tekintetében okozhat növekedést, de csökkenést egyaránt – teljes egészében az ügyfél viseli. Az adós tudomásul vette, hogy a törlesztőrészek megfizetéséhez szükséges devizaátváltásból eredő valamennyi árfolyamkockázatot ő viseli. A kölcsön kamatperiódusa hat hónap, ami naptári hónapot jelent, ezért a kölcsön minden év januárjában és júliusában kerül átárazódásra. Kijelentette, hogy a fenti rendelkezésekre figyelemmel az árfolyamváltozásból eredő kockázatokat megértette és viseli azokat, a bankkal szemben igényt nem érvényesít az árfolyamkockázatból eredően, és a kölcsön folyósítását mindezek ismeretében igényli.

- [5] 2007. május 9-én felperes és a II. rendű alperes újabb, az előzővel gyakorlatilag egyező szövegezésű nyilatkozatot írtak alá az árfolyamkockázat viseléséhez kapcsolódóan.
- [6] A kötvényszámú életbiztosítási szerződés felmondását I. rendű alperes kezdeményezte 2012. augusztus 31. napjával az ING Biztosító Zrt. felé. A biztosító a felmondást elfogadta és 613.186 forintot visszavásárlási értéként átutalt I. rendű alperesnek és erről a felperest tájékoztatta.
- [7] I. rendű alperes egyik kölcsönszerződést sem mondta fel, azok jelenleg is hatályban vannak. Az I. rendű alperes 2015. március 30-án küldte meg az elszámolási értesítő levelet a felperesnek, az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.
- [8] Felperes elsődleges kereseti kérelme arra irányult, hogy a bíróság állapítsa meg, az I. rendű alperessel kötött kölcsönszerződése a devizakockázat feltárás hiányában tisztességtelenek, ez a teljes érvénytelenséghez vezet. Kérte perköltségben marasztalni I. rendű alperest. A Hpt. 203. § (1), (6), (7) bekezdését, a Ptk. 209. § (4) bekezdését, a Ptk. 209/A. § (2) bekezdését, 205. és 205/B. § (2) bekezdését jelölte meg, jogkövetkezményként kérte, hogy a bíróság nyilvánítsa érvényessé a szerződéseket és állapítsa meg, hogy tartozása az I. rendű alperes felé a számú szerződés kapcsán 4.441.695,81 forint, a másik szerződés esetében 1.311.216,14 forint. Az érvényessé nyilvánítás tartalma az első szerződés esetén: a kölcsön összege 4.800.000 forint, az ügyleti kamat 5,9 %, kamatfelár + változó BUBOR, a második szerződés esetén 1.500.000 ezer forint, ügyleti kamat 6,39 %, kamatfelár + változó BUBOR. Kérte a Pp. 217. § (3) bekezdés alapján a részletfizetés engedélyezését az induló törlesztőrészekkel.
- [9] Emellett másodlagos, harmadlagos keresetet is előterjesztett. Az elsődleges keresete körében hivatkozott az EUB C-186/16. számú ítéletében foglaltakra, a C-126/17. határozatban írtakra, a 2/2014. PJE-re, a C-118/17. EUB ítéletre, az azokban írtakat részletesen ismertetve. Összefoglalóan előadta, a kockázat feltárása nem volt tisztességes, nem volt megfelelő,

hiányzott a forint súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására vonatkozó világos tájékoztatás. Hiányzott az is, hogy a fogyasztó olyan mértékű árfolyamkockázatot vállal, mely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben a forint leértékelődik a CHF-hez képest. Az I. rendű alperes nem biztosított lehetőséget arra, hogy a szerződés megkötése előtt időben megismerhesse az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást, a szerződés összes feltételét. A kockázatfeltáró nyilatkozatból példányt nem kapott, a szerződés valamennyi feltételét csak a szerződés aláírása előtti fél órában ismerhette meg. A szerződéseket és a nyilatkozatok szövegét nem volt módja együttesen áttanulmányozni, de ha lett volna, akkor sem került volna olyan helyzetbe, hogy megalapozott döntést tudjon hozni és az árfolyamkockázatot alaki, nyelvtani, illetve gazdasági mechanizmus szempontjából átláthassa.

- [10] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását, felperes perkölttségben marasztalását kérte. Részletesen nyilatkozott a másodlagos, harmadlagos kereset tekintetében is. Az elsődleges kereset kapcsán azt adta elő, az árfolyamkockázatról az átlagos fogyasztó mércéjével is egyértelmű, világos, érthető tájékoztatást adott, a kölcsönszerződésekhez tartozó nyilatkozat, illetve a szerződés egyes pontjai, így a IV/3., IV/4.2. pont alapján. Rögzítésre került, hogy az adós köteles viselni a törlesztőrészletek megfizetéséhez szükséges devizaátváltásból eredő valamennyi kockázatot, illetőleg a XII.5., illetőleg a X. pont tartalmazza, kijelenti felperes mint adós, hogy a szerződésben hivatkozott árfolyamváltozásból eredő kockázatokat megértette és viseli azokat, továbbá, hogy igényt nem érvényesít ebből eredően. A kockázatfeltáró nyilatkozatban szerepel, hogy mivel az adott deviza árfolyama időről időre változhat, nem lehet pontosan tudni előre, hogy az egyes, devizában azonos összegű törlesztőrészletek megfizetéséhez mennyi forintot vagy egyéb devizaösszeget kell majd az igénylőnek a bankszámlán biztosítania. A törlesztőrészletek megfizetésével kapcsolatos, a devizaátváltásból eredő esetleges árfolyamkockázatot, ami forintban vagy egyéb devizában számolt törlesztés esetében okozhat növekedést, de csökkentést egyaránt, teljes egészében az ügyfél viseli. A tájékoztatás korlátozást nem tartalmazott. Elvárható volt egy átlagos fogyasztótól, hogy legalább a legalapvetőbb matematikai ismeretekkel rendelkezzen. Amennyiben nem volt érthető számára az árfolyamváltozás hatása, úgy elvárható volt, hogy további tájékoztatást kérjen. A felperest terhelné annak bizonyítása, hogy esetlegesen téves vagy utóbb valótlan tájékoztatást kapott az árfolyamváltozás várható alakulásáról, maximális mértékéről. Rámutatott, az árfolyammozgás, a kirívó árfolyammozgás ténye sem lehet ismeretlen egy átlagos fogyasztó előtt. Utalt az inflációs pengőre, illetve a kilencvenes évek elején bekövetkezett forintleértékelődésre. Hivatkozott a 6/2013. PJE-re, illetve eseti döntésre. Az EUB C-51/17. számú ítélete sem fogalmazott meg olyan többletkövetelményt, hogy a tájékoztatás során bármilyen konkrét adatot, számítást kellett volna a fogyasztóval közölni. A tájékoztatásból az árfolyamkockázat mibenléte, gazdasági következménye ennek hiányában is világosan és egyértelműen felismerhető. A tájékoztatás az EUB C-51/17., C-186/17., illetőleg C-227/18. számú ítéletekben foglaltaknak is megfelelt. Nem lehetett tisztában a kölcsönfelvevő pontos anyagi helyzetével. A felperesnek kellett mérlegelnie, hogy a deviza alapú hitel fokozott kockázatából adódóan előállhat olyan helyzet, melyben nehezen lesz képes törleszteni adósságát. A szerződéskötést megelőzően adta át a kockázatfeltáró nyilatkozatot, azt figyelmesen kellett volna a felperesnek elolvasnia. A felperesnek lehetősége volt a szerződés tanulmányozására és azt követően is a hitel folyósításáig. Eseti döntéseket csatolt ugyanilyen tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozat megfelelőségével kapcsolatban.

- [11] Az elsőfokú bíróság a 2021. október 27-én kelt 4.P.20.408/2019/63. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy a felperes mint adós, az I. rendű alperes mint hitelező és a II. rendű alperes mint adóstárs között 2007. június 20-án D-LK-HV-~~XXXXXXXXXX~~ szerződésszámon, illetve a felperes mint adós, I. rendű alperes mint hitelező és a II. rendű alperes mint adóstárs között 2008. április 1. napján, D-LK-K~~XXXXXXXXXX~~ számon megkötött kölcsönszerződések az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége okán érvénytelenek. Az elsőfokú bíróság rögzítette, a 2007. június 20. napján megkötött szerződés időpontjában hatályos rPtk. és rHpt. rendelkezéseit vette alapul. Az rPtk. 523. § (1) bekezdése, 685. § e) pontja, a 6/2013. PJE 1. pontja felhívása után részletesen idézte az rPtk. 209. § (1)-(2) bekezdését, 209/A. § (2) bekezdését, az rHpt. 203. § (6) bekezdését, 213. § (1) bekezdését. Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelenségével kapcsolatban kifejtette, abból kellett kiindulni, hogy az uniós jog a Lisszaboni Szerződést jóváhagyó kormányközi konferencia záróokmányának 17. számú mellékletében vállaltak szerint elsőbbséget élvez minden tagállamban. Az EUB C-14/83. számú ítéletében kifejtettek szerint a bíróságok az irányelv szövegének, céljának megfelelően kötelesek a jogszabályokat értelmezni. Az rPtk. szabályait is az uniós joggal összhangban, az uniós jog elsőbbségére és az EUB ítélkezési gyakorlatára figyelemmel kell alkalmazni. Az előzetes döntéshozatali eljárásban kifejtett álláspont a tagállami bíróság számára kötelező jellegű. Idézte ebben a körben a C-92/11. EUB ítélet 58. pontját. Kiemelte, a kölcsönszerződés azon rendelkezése, mely az árfolyamkockázatot a kedvezőbb kamatmérték ellenében korlátozás nélkül a fogyasztóra terheli, a főszoolgáltatás körébe tartozó rendelkezés, annak tisztességtelensége kizárólag akkor vizsgálható, ha a tájékoztatás nem volt világos, nem volt érthető. Az I. rendű alperes volt köteles bizonyítani az rPp. 164. § (1) bekezdése alapján, hogy a tájékoztatási kötelezettségét az rHpt. 203. § (6)-(7) bekezdésében előírt módon teljesítette-e, az világos, érthető volt-e, kiterjedt-e arra, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül az adóst terheli és annak nincs felső határa. Utalva a C-26/13. számú ítéletre, kiemelte, a kockázat átvállalásának korlátlanlansága lehet olyan kérdés, melynek mentén a tisztességtelenség vizsgálható. Utalt a 2/2014. PJE-re, a C-51/17., a C-186/16., valamint a C-227/18. EUB ítéletre, valamint a C-377/14. EUB ítéletre. Rögzítette, sem a szerződéskötés időpontjában hatályban volt rHpt. 203. § (6)-(7) bekezdése, sem egyéb jogszabály nem írta elő a pénzügyi intézmény számára, hogy a szerződéses ügyletben rejlő, ügyfelet érintő kockázatot a megkötendő szerződéstől elkülönülő külön okiratba foglaltan kell feltárni. Az első szerződés esetében ez két kockázatfeltáró nyilatkozatban történt meg. A fogyasztótól elvárható, hogy a rendszerint nagy összegű, hosszabb távra szóló ügylet jellegéhez, nagyságrendjéhez, a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon, a szerződést és az egyéb okiratokat gondosan tanulmányozza át, és ha a szerződés rendelkezései nem érthetők, megfelelő magyarázatot igényeljen. Az ebben a körben megnyilvánuló esetleges mulasztás csak abban az esetben eshet terhére, ha a pénzügyi intézmény tájékoztatása egyébként tisztességes volt. Ebben a körben eseti döntésre utalt. Az rPtk. 209. § (2) bekezdése, illetve az alperesi nyilatkozat, ellenkérelem védekezés részletes ismertetése után rögzítette, nem vitás, I. rendű alperest olyan tájékoztatás nem terhelte, mely az árfolyamkockázat felső határára vonatkozott, azonban a tájékoztatásnak ki kellett terjednie legalább a nemzeti fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, a külföldi pénznem átváltási mechanizmusa konkrét működésére, továbbá arra, hogy az adós árfolyamkockázatot vállal, mely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, melyben jövedelmét kapja, leértékelődik ahhoz a devizához képest, melyben a kölcsönt nyújtották. A C-227/18. számú ügyben hozott döntést részletesen taglalta. Rögzítette,

alperes által nyújtott tájékoztatás csupán a deviza alapú kölcsön forintkölcsöntől eltérő jellegzetességeire, az ebből eredő kockázat fennállására, illetve a törlesztőrészlet összegének kedvező vagy kedvezőtlen változásának a lehetőségére vonatkozott. A szerződéses rendelkezésekből mindössze annyi következett, hogy a fizetési kötelezettség függ a devizaárfolyam alakulásától, azonban nem volt megállapítható abból, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozásnak, valamint ebből eredő fizetési kötelezettségnek felső határa nincsen, az korlátlan. Nem tűnt ki az sem, hogy az árfolyam-változásból eredően a törlesztőrészletek akár jelentősen is megemelkedhetnek, és az sem, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, az árfolyamváltozás a fennálló tőketartozásra is kihatással van. A felperes számára ezért az árfolyamkockázat pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt hatása sem volt felismerhető, emiatt az rPtk. 209/A. § (2) bekezdése folytán a kölcsönszerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó pontjai tisztességtelenek. Ez a szerződés főtárgyát érintette, így a szerződések érvénytelenségét eredményezte az rPtk. 239. § (2) bekezdése alapján. Utalt ebben a körben a Kúria eseti döntéseire. Rögzítette, az árfolyamkockázattal kapcsolatos szerződéses rendelkezések érvénytelenek, felperes az érvénytelenség jogkövetkezményeként az árfolyamváltozással összefüggésben kiterhelt összegek elszámolására tarthat igényt. Arra tekintettel, hogy felperesi elszámolási igényt érintően nem áll rendelkezésre valamennyi adat, további bizonyításra van szükség. A követelés összezszerúsége kapcsán a vita elkülöníthető volt. Az elsőfokú bíróság az rPp. 213. § (3) bekezdés alapján közbenső ítéletet hozott azzal, hogy az rPtk. 237. § (2) bekezdése alapján a jogkövetkezmény levonásáról további bizonyítást követően dönt. Az elsődleges kereset alapos volt, így a másodlagos, harmadlagos kereset kapcsán további bizonyítást nem folytatott le. Akként rendelkezett, az eljárás során felmerült perköltségről az eljárást befejező határozatában fog dönteni.

- [12] A közbenső ítélet ellen I. rendű alperes fellebbezett. Fellebbezésében elsődlegesen a közbenső ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése, illetve a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű, teljes megisméltésének szükségessége miatt a közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, továbbá felperes perköltségben marasztalását kérte.
- [13] Az előzmények, valamint a felperesi keresetek, továbbá az elsőfokú közbenső ítélet ismertetése után előadta, az elsőfokú bíróság megalapozatlanul, jogszabálysértően állapította meg az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések kapcsán a tisztességtelenséget és a szerződés érvénytelenségét. Téves értelmezéssel, okszerűtlenül, megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy a szerződések tisztességtelenek és érvénytelenek. Az árfolyamkockázati tájékoztatásra vonatkozóan az elsőfokú bíróság álláspontja szerint felperes nem lehetett tisztában azzal, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, a törlesztőrészletek a pénzügyi teljesítőképességét is akár meghaladó mértékben emelkedhetnek. A tájékoztatás az elsőfokú bíróság szerint nem volt világos és érthető. Állította, az árfolyamkockázatot megfelelően ismertette, idézte az ezzel kapcsolatos nyilatkozatot, azzal, rögzítette a törlesztőrészletekre gyakorolt hatását is az árfolyam változásnak. Abban árfolyamkockázat telepítésére vonatkozó rendelkezések is vannak. Átláthatóan, világosan tájékoztatta a felperest. A szerződések részét képező kockázatfeltáró nyilatkozat teljes terjedelmében kellően alapos, közérthető volt, a kockázatokat megfelelően tartalmazta. Rögzítette, hogy az adósok a devizahitel felvételével pontosan meg nem becsülhető devizaárfolyam és

kamatkockázat tudatos felvállalását tették meg. Egyértelművé kellett, hogy váljon az átlagos fogyasztónak, hogy ha az árfolyamkockázat megjelenik, akkor az kihatással van a törlesztőrészek összegére, ami a gazdasági helyzetére is kihatással van. Ha az adós figyelmesen elolvassa a szerződéseket és a nyilatkozatokat, mint ahogy az elvárható is volt, úgy egyértelmű kellett, hogy legyen, hogy az árfolyamkockázat esélye reális, az árfolyamkockázat bármikor a futamidő alatt bekövetkezhet, annak nincs felső határa, nem elhanyagolható mértékű kockázatot jelent, és azt adós köteles viselni. A jóhiszeműség és tisztesség követelményének az együttműködési kötelezettségnek megfelelően elvárható az adóstól, hogy nagy összegű, hosszabb távra szóló pénzügyi ügylet jellegéhez, a kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon. A pénzügyi kötelekben adott esetben matematikai formulák, képletek is alkalmazásra kerülnek, megértésük a szerződés elmélyültebb tanulmányozását, esetleg szakember segítsége igénybevételét teszi szükségessé. Az árfolyamkockázat egésze a kölcsönösszeg visszafizetésére kötelezett személyt, az adós terhelte, felső határ meghatározása nélkül, korlátlanul. Kiemelten utalt a 6/2013. PJE-re, azt részletesen idézte, valamint a 2/2014. PJE határozatot, a C-51/17. EUB határozat kapcsán a konzultatív testületi ülésről készült emlékeztetőt. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott EUB döntések kapcsán kitért arra, azok a követelmények nem mennek túl a 2/2014. PJE-ben megfogalmazottakon. A kockázatfeltárás megfelelő volt, nincs olyan rendelkezés a kölcsönszerződésekben, illetve nyilatkozatokban, amiből adósok alappal gondolhatták, hogy az árfolyamkockázat nem valós, az őket nem, vagy csak korlátozott mértékben terheli. Nincs olyan rendelkezés sem, amelyből adósok alappal gondolhatták volna, hogy az árfolyamváltozásnak van felső határa, vagy hogy a törlesztőrészlet összege nem, vagy csak csekély mértékben nőhet. Eseti döntést idézett, mely a perbelivel azonos tájékoztatást értékelte (Kúria Pfv.I.21.868/2018/10.). Előadta, az elsőfokú ítélet megalapozatlanul, jogszabálysértő módon állapította meg a vizsgált kockázatfeltárás elégtelenségét, és a szerződések érvénytelenségét.

- [14] A felperes fellebbezési ellenkérelmében, lényegileg helyes indokok alapján, a közbenső ítélet helybenhagyását, I. rendű alperes perköltségben marasztalását kérte a korábbi megbízási szerződés szerint, közvetlenül a felperesi jogi képviselő számlájára. Utalt az I. rendű alperes fellebbezésében írtak megalapozatlanságára, korábbi nyilatkozatát fenntartva. Az I. rendű alperes fellebbezése a megállapított tényállást, a lefolytatott bizonyítás lényegét tekintve nem vette figyelembe, a jelen ügytől elrugaskodott, általánosságban tartalmazott előadást a tájékoztatás megfelelősége kapcsán. A másodlagos fellebbezés semmilyen ténybeli, jogi indokolást nem tartalmaz. A hatályon kívül helyezést semmivel nem indokolta. Az elsőfokú eljárás egyébként a jogszabályi rendelkezéseknek mindenben megfelelt, eljárási szabálysértés nem merült fel, és a bizonyítással kapcsolatos vitás kérdés sem. Az elsődleges fellebbezés is megalapozatlan. Megismételve az elsőfokú eljárás során előadottakat idézte az elsőfokú bíróság ítéletét. A felperesi álláspont szerint az EUB a 2/2014. PJE határozatban foglaltakhoz képest sokkal részletesebb szempontrendszert állított fel. Utalt a C-51/17. és a C-186/16. EUB ítéletek egyes megállapításaira. A tájékoztatás nem volt megfelelő, ebben a körben idézte a 2020. március 10-i előkészítő iratát, azt részletesen ismertette, összevetve az EUB ítéletek egyes pontjaival. Egyebek mellett rögzítette, teljes mértékben hiányzott a figyelemfelhívás, nem megfelelő az a tájékoztatás, mely arról szól, hogy emelkedhet vagy csökkenhet az árfolyamváltozás miatt a törlesztőrészlet. Értékelni kell tudnia a fogyasztónak egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetleg jelentős gazdasági következményeit is. A felsorolást még továbbiakkal kiegészítette, és utalt arra, alperesi fellebbezés ezekről a

specifikumokról még csak szót sem ejtett. Tartalma nem alkalmas kétségbe vonni az elsőfokú ítéletben foglaltakat. Vitatva a fellebbezés további pontjait, a 2/2014. PJE-t idézte, illetve eseti döntéseket, a C-609/19. EUB döntést és a C-776/19., C-782/19. döntést. Külön pontban összefoglalta az irányadó kúriai gyakorlatot, kiemelte a Gfv.VII.30.090/2020/9., továbbá Gfv.VII.30.256/2020/9., Pfv.VII.30.410/2020/4. számú határozatokon túlmenően a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatot.

- [15] Az I. rendű alperes jogutódja bejelentése alapján a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a Budapest Hitel- és Fejlesztési Bank Zrt. I. rendű alperes perbeli jogutódja az MKB Bank Nyrt., melynek I. rendű alperesként perbelépését engedélyezte a 2022. április 11-én kelt és 2022. május 11-én jogerős 16.Gf.40.090/2022/9. számú végzésével.
- [16] A fellebbezés megalapozatlan az alábbiak folytán.
- [17] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a jelen ügyre alkalmazandó 1952. évi III. törvény (rPp.) 253. § (3) bekezdése figyelembevételével csak a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül. Az I. rendű alperes lényeges eljárási szabálysértést nem jelölt meg, illetve a nagy terjedelmű bizonyítás szükségességét megalapozó bizonyításra vonatkozó indítványt nem terjesztett elő, de ilyen bizonyítás szükségessége nem is merült fel. Ennek folytán a Fővárosi Ítéltábla a rPp. 252. § (2) és (3) bekezdése alkalmazására nem látott alapot.
- [18] Nem indokolt az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének megváltoztatása sem. A Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az árfolyamkockázatot telepítő szerződési feltételek tisztességtelensége, illetve az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tekintetében. Az elsőfokú bíróság a perbeli adatokat okszerűen mérlegelve vont le helytálló következtést a kölcsönszerződések érvénytelenségére. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kifejtett indokaival mindenben egyetértett, azokat nem kívánja megismételni, csupán az alábbiakra mutat rá.
- [19] A szerződéskötéskor hatályban volt 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 203. § (1) bekezdése értelmében a pénzügyi intézménynek egyértelműen és közérthetően kötelessége volt ügyfeleit, illetve jövőbeni ügyfeleit a pénzügyi intézmény által nyújtott szolgáltatások igénybevételének feltételeiről, valamint e feltételek módosulásáról tájékoztatni.
A (6) bekezdés értelmében olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.
A (7) bekezdés a) pontja értelmében pedig e kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.
- [20] A jelen ügyre alkalmazandó a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével

egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

A 2022. május 22-től hatályos a 2009. évi XXXI. törvény 1. § (2) bekezdésével megállapított (4) bekezdés szerint az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos, nem érthető. A Kúria 2/2014. PJE III.1. pontjában rámutatott, az, hogy az adott szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése világos, illetve érthető-e, annak ellenére vizsgálható, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések túlnyomó többségét a Ptk.-nak a 2009. évi XXXI. törvénnyel történt módosítása előtt kötötték meg. Tekintve, hogy a magyar jog egyetlen 2009. május 22-e előtti szabályából sem vezethető le, hogy a nem megfelelően átültetett irányelv érthetőségre és világosságra vonatkozó szabályai nem alkalmazhatók, ezért az Irányelv alapján kell a vonatkozó szabályokat értelmezni.

- [21] Az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázati tájékoztatás, illetve a főszoállítás körébe tartozó árfolyamkockázat fogyasztóra terhelésére vonatkozó szerződéses rendelkezések érthető és világos voltának vizsgálatát helytállóan végezte el, figyelemmel az EUB általa is felhívott C-51/17. számú ítélete 73., 74., 75., 78. pontjában, illetve a C-227/18. számú határozatban foglaltakra. Kiemelten utal a Fővárosi Ítéltábla a Kúriának a felperes által is megjelölt Gfv.VII.30.256/2020/9., Gfv.VII.30.090/2020/9., illetve a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozataira, ezen túlmenően a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.180/2020/8. számú, a Kúria Gfv.VII.30.410/2020/4. számú közbenső ítéletével hatályában fenntartott határozatában kifejtettekre. E határozatok az Európai Unió Bírósága elsőfokú bíróság által is felsorolt határozataival összhangban értékelték (újraértékelték) az I. rendű alperes által az árfolyamkockázat viselése tárgyában nyújtott tájékoztatást, illetve az azzal kapcsolatos szerződéses kikötéseket.
- [22] A Kúria a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatában az I. rendű alperes árfolyamkockázati tájékoztatójával azonos megszövegezésű tájékoztató tekintetében helyezkedett arra az álláspontra, hogy az nem felel meg az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatással szemben a Kúria és az Európai Unió Bírósága által felállított követelményrendszernek. Ennek eredményeként pedig a Kúria Gfv.VII.30.315/2020/5. számú, jogkérdésben a Pfv.I.20.185/2018/7. számú határozattól indokoltan eltérő ítéletét tartotta fenn hatályában, kimondva, a Kúria bármely határozatának ezzel ellentétes jogértelmezése kötelező erejűként már nem hivatkozható. Ilyen ellentétes jogértelmezést tartalmaz az I. rendű alperes által felhívott Pfv.I.21.868/2018/10. számú kúriai határozat.
- [23] A Kúria jogegységi panaszeljáráásban meghozott jogegységi határozat hatályú határozata a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 42. § (1) bekezdése alapján a bíróságokra kötelező. Mivel a jelen perben nem merült fel adat arra, hogy az I. rendű alperes a jogegységi hatályú határozat elvi tartalmának megfelelő tájékoztatást nyújtott volna, a Kúria Gfv.VII.30.315/2020/5. számú ítéletével ellentétes jogértelmezéssel döntés nem volt hozható. A Fővárosi Ítéltábla tehát a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatban írtaktól nem térhet el, figyelemmel annak 31., 32. és 34. pontjában foglaltakra.

- [24] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a fentebb kifejtettek folytán a rPp. 213. § (3) bekezdése alkalmazásával a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [25] A Fővárosi Ítéltábla a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező I. rendű alperest a felperes javára a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló, a jogi képviselő pénzintézetnél vezetett számlájára teljesítendő, másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2022. május 18.

dr. Rutkai Éva s.k.
a tanács elnöke

dr. Molnár József s.k.
előadó bíró

dr. Kolozs Balázs s.k.
bíró